

Pierwszy rok życia dziecka – pod kątem prawidłowego rozwoju mowy

Okres	Prawidłowy rozwój mowy
1 miesiąc (noworodek)	<ul style="list-style-type: none"> - krzyk noworodkowy przy odczuciach niezadowolenia - prawidłowe energiczne ssanie
1-4 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> - pierwsze wokalizacje samogłosek a i e często z h (a, eh, he), które następnie dziecko doskonali - pojawia się różnicowanie płaczu, marudzenie - dziecko potrafi się uspokoić podczas spokojnego mówienia lub śpiewania przez rodzica - pod koniec trzeciego i w czwartym miesiącu pojawiają się pierwsze sylaby, głoski m i b oraz głoski podobne do w - okazuje niepokój jeśli matka dłuższy czas się nim nie zajmuje - obserwuje, patrzy na twarz i usta osoby mówiącej - odpowiada uśmiechem na uśmiech - prawidłowo, wydolnie ssie
4-8 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> - pod koniec 4 miesiąca życia dziecko wydaje okrzyki radości, śmieje się głośno gdy się je zaczepia - gaworzy samonaśladowczo – wypowiada różne sylaby wyraźnie ze zmianą siły dźwięku i wysokości tonu - wykazuje coraz większe zainteresowanie mową osób dorosłych - rozpoznaje głos osób bliskich - podejmuje próby powtarzania ruchów ust osoby mówiącej do dziecka - inaczej zachowuje się w stosunku do osób znanych i nieznanych - reaguje na swoje imię - poznaje nowe konsystencje, smaki - początki karmienia łyżeczką
8-12 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> - rozwija się gaworzenie, dziecko wyraźnie podwaja sylaby, pojawiają się połączenia dwóch różnych sylab, potrafi prawidłowo naśladować znane sylaby - kieruje gaworzenie do osób dorosłych - dziecko mówi „po swojemu” z adekwatną do sytuacji intonacją - zapytane szuka znanej osoby lub znanego przedmiotu przez odwrócenie głowy - rozumie proste słowa i powtarzalne polecenia - samodzielnie wypowiada kilka wyrazów - powtarza sylaby i słowa wypowiedane przez dorosłego - przyjmuje pokarmy łyżeczką - początki nauki picia z kubka

Należy pamiętać, iż każde dziecko rozwija się w indywidualnym tempie. Są jednak pewne umiejętności, które większość dzieci powinna osiągnąć na określonym etapie życia. Dlatego jeśli rodzica niepokoi coś w rozwoju dziecka powinien skontaktować się ze specjalistą.

Jak możesz wspierać rozwój dziecka w najwcześniejszym okresie jego życia

- Mów do dziecka od pierwszych dni jego życia. Staraj się mówić wolno. Zanim dziecko zacznie mówić uczy się odbierać, rozumieć mowę.
- Zmieniaj intonację – prowokuj uszy dziecka do słuchania.
- Pokazuj dziecku to o czym opowiadasz – dźwięk, przedmiot i znaczenie w końcu staną się jednym i pojawi się słowo.
- Ważne jest by dziecko widziało Twoją twarz, gdy do niego mówisz – dziecko powinno mieć możliwość obserwowania ruchów i układu twarzy, warg oraz języka.
- Nawiązuj kontakt wzrokowy z dzieckiem podczas zabawy, czytania czy rozmowy.
- Bawcie się ćwicząc narządy artykulacyjne: wysyłanie buziaków, robienie balonika z buzi, parskanie, kląskanie itp.
- Prowokuj dziecko do samodzielności i spontaniczności.
- Ssanie musi ustąpić miejsca gryzieniu – smoczek i butelkę zamień na kubeczek i łyżeczkę.
- Pamiętaj, że jedzenie tworzy bazę do mówienia – zanim dziecko zacznie mówić używa swojej buzi do jedzenia i trenuje umiejętności niezbędne do wypowiedzenia pierwszych słów.
- Wprowadzaj nowe smaki i konsystencje do diety dziecka – zagęszczaj, rozgniataj, nie miksuj zbyt długo posiłków.
- Zadbaj o ruchowy rozwój malucha – zbieraj go do linii środka ciała, noś w prawidłowy sposób.

- Dostarczaj dziecku w naturalny sposób doznań sensorycznych – huśtaj, balansuj, pozwalaj się brudzić, dotykać różnych powierzchni, niech chodzi boso po trawie.
- Czytaj dziecku książki. Kontrastowe książeczki przyciągną uwagę maluszka, trochę starszemu można zaproponować książeczki sensoryczne, czy manipulacyjne, a jeszcze starszemu książeczki z okienkami.

Aleksandra Sztrymer
Neurologopeda Kliniczny

Opracowane na podstawie:

1. Monachijska Funkcjonalna Diagnostyka Rozwojowa. Pierwszy rok życia, Wrocław 2016.
 2. J. Cieszyńska, M. Korendo, Wczesna interwencja terapeutyczna, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2013.
 3. E. Bogacz, Ręka, myślenie i mowa – rozwój psychoruchowy i poznawczy a kształtowanie mowy dziecka w odniesieniu do dzieci z chorobami genetycznymi [w] T. Kaczan, R. Śmigiel (red.), Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju u dzieci z chorobami genetycznymi, Impuls, Kraków 2012.
 4. M. Łukaszewska, Rodzicielskie niepokoje. Poradnik dla rodziców dzieci z grupy ryzyka [w] T. Kaczan, R. Śmigiel (red.), Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju u dzieci z chorobami genetycznymi, Impuls, Kraków 2012.
- Fot. źródło: <https://kumka.com.pl/stymulowanie-rozwoju-dziecka/> z dn. 06.04.2021r.